

Virksomhedsplan 2024 - 2026

Forord

Nærværende virksomhedsplan 2024-2026 afløser virksomhedsplan 2021-2023 og er udarbejdet på basis af Vand og Affalds virksomhedsstrategi 2030 samt gennemførte risikovurderinger i foråret 2024.

Virksomhedsplanen dækker selskaberne; Svendborg Forsyning A/S, Svendborg Vand A/S, Svendborg Spildevand A/S, Svendborg Affald A/S, Svendborg Forsyningservice A/S, Svendborg VE A/S og Svendborg Vejbelysning A/S. Selskaberne er i daglig tale samlet under navnet "Vand og Affald".

Virksomhedsplanen beskriver de konkrete aktiviteter som understøtter de strategiske pejlemærker i strategi 2030 der er som følger:

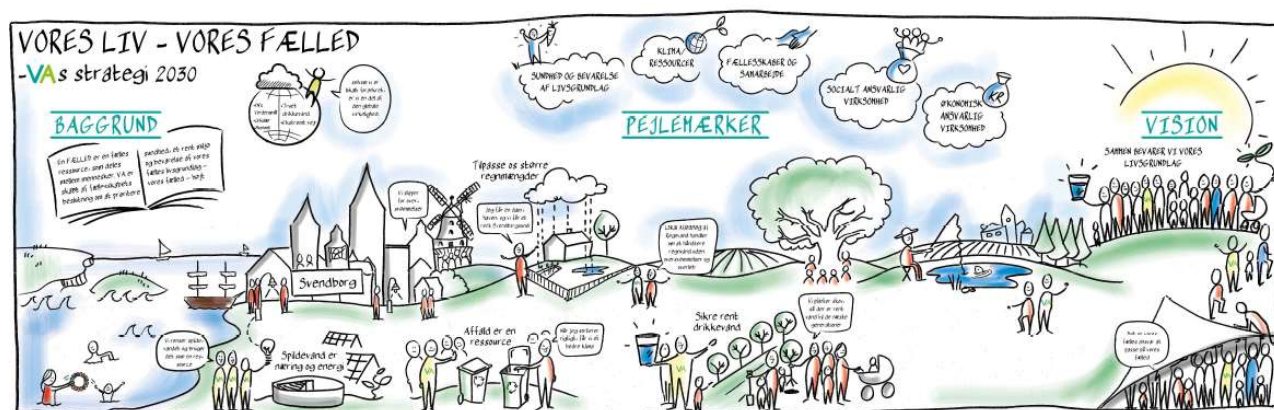
- 1) Sundhed og bevarelse af livsgrundlag
- 2) Klima og ressourcer
- 3) Fællesskaber og samarbejde
- 4) Socialt ansvarlig virksomhed
- 5) Økonomisk ansvarlig virksomhed

Nærværende plan beskriver de større udviklingsaktiviteter, som forventes gennemført i 2024-2026. Flere aktiviteter kunne være oplistet under flere forskellige strategiske pejlemærker. Alle udviklingsprojekter og tiltag er forbundne og økonomisk, miljømæssig og social ansvarlighed går på tværs af alle projekter.

Oversigten beskriver ikke normale drifts- og anlægsaktiviteter. Ud over de større udviklingsaktiviteter arbejdes der konstant med løbende forbedringer i de enkelte selvforvaltende teams.

Opfølgning på realisering og evt. justering af virksomhedsplanen sker årligt.

Virksomhedsplan 2024-2026 er vedtaget af bestyrelsen den 13. september 2024.

SUNDHED OG BEVARELSE AF LIVSGRUNDLAG

VA er en livsbevarende virksomhed, og arbejder for at bevare forudsætningen for et velfungerende og sundt samfund med rent drikkevand, rent badevand og størst mulig genanvendelse af vores ressourcer.

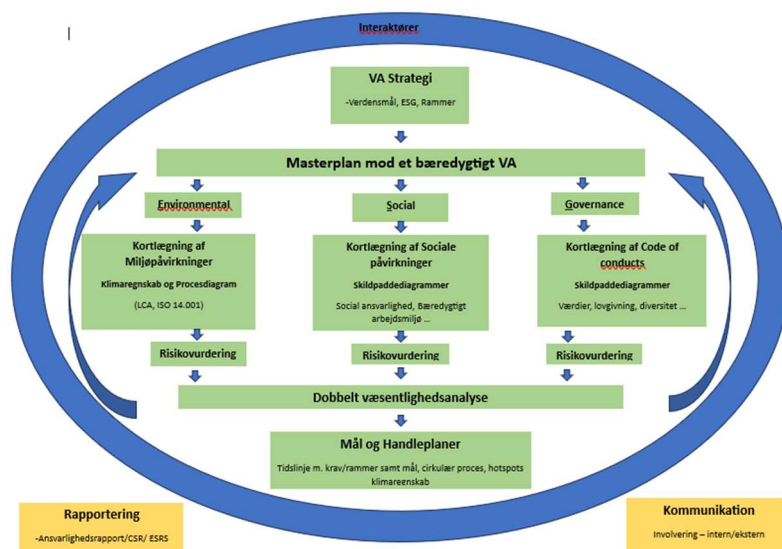
1 Masterplan mod et mere bæredygtigt VA

Svendborg Kommunes Bæredygtighedsstrategi og Klimahandleplan udstikker rammerne for en mere bæredygtig fremtid, hvor hele kommunen skal være både klimaneutral og robust over for klimaforandringerne i 2050.

VA skal medvirke til en klimaneutral og klimarobust kommune senest i 2050 og hertil arbejde for at energiforbruget er omstillet til 100% vedvarende energi i 2030 samt bidrage til 100% vedvarende energi for kommunen som geografisk enhed i 2040. Desuden skal VA arbejde for målsætningerne om genanvendelse og nedbringelse af affald.

Med henblik på at sikre at VA lever op til Svendborg Kommunes udstukne rammer, skal der udarbejdes en Masterplan mod et mere bæredygtigt VA. Masterplanen bygges op over en ESG-struktur, således at der arbejdes bredt med alle elementer indenfor bæredygtighed; E= Environment, S= Social, G= Governance. Afrapportering efter ESG forventes pr. 2026.

Masterplanens struktur omfatter dermed elementer fra strukturen i EU's nye CSRD-direktiv for bæredygtighedsrapportering, selvom VA for nuværende ikke er direkte underlagt kravene i CSRD-direktivet. Masterplan mod et mere bæredygtigt VA vil ligeledes bidrage til at styrke ISO 14001 Miljøstandarden, imødekomme krav fra kunder og interessenter samt skabe overblik over de væsentlige områder af bæredygtighedsarbejdet.

Masterplan mod et mere bæredygtigt VA udarbejdes ud fra en risikobaseret tilgang og indeholder, på baggrund af de identificerede risici, en dobbeltvæsentlighedsanalyse. Dette danner grundlag for en dynamisk og prioriteret handleplan, som udmønter sig i konkrete handlinger og projekter i hele VA.

Masterplan mod et mere bæredygtigt VA lykkes kun, hvis viden og væsentlighed om det bæredygtige valg er forankret hos alle i VA, både i bestyrelsen, i ledelsen og hos samtlige medarbejdere.

2) Masterplan for renseanlæg

Analyse af fremtidig struktur for renseanlæg skal udarbejdes. Kommende krav fra nyt byspildevandsdirektiv skal vurderes og indarbejdes i analysen. Konsekvens af evt. krav om etablering af 4. rensetrin (rensning for medicinrester og miljøfremmede stoffer) skal indgå i analysen.

Analysearbejdet forventes af blive igangsættes ultimo 2024.

3) Blødgøring af drikkevand

I forbindelse med kundetilfredshedsundersøgelse i marts 2024 er der kommet mange ønsker om blødgøring af drikkevand. Kommentarer er ikke kvalificeret i forhold til om kunderne fortsat ønsker blødgøring hvis det medfører en meromkostning på xx kr./m³. Samtidigt med dette har Miljøstyrelsen igangsat en projekt med overvejelser om fordele og ulemper i forhold til blødgøring af drikkevand, som forventes af rapporteret i 2025.

Det anbefales at den endelige indstilling til evt. etablering af blødgøringsanlæg på vandværkerne afventer Miljøstyrelsens af rapportering i 2025. Erfaringer med blødgøringsanlæg indsamles løbende.

KLIMA OG RESSOURCER

VA har et naturligt fokus på den grønne omstilling og cirkulær økonomi med ressourceudnyttelse, energioptimering og grøn energiproduktion med henblik på reduktion af drivhusgasser.

4 Masterplan for affald

Gennem de seneste år er der sket en stor udvikling på affaldsområdet. Flere nye ordninger, flere fraktioner, aktiviteter spredt på flere lokationer, øgede krav til behandling, omlastning af nye fraktioner. Nye aktiviteter er ofte indført med kort varsel som følge af lovgivningen. I den tidligere virksomhedsplan var der fire særskilte udviklingsprojekter om affald.

Der er nu behov for en gennemgang af alle ordninger, aktiviteter og organisering for affaldsområdet.

Målet for Masterplanen er at løfte det indsamlede affald op i affaldshierarkiet: øge mængde af affald til genbrug, øge genanvendelse og kvaliteten af genanvendelse, reducere mængden af affald til deponi og forbrændingseget affald og afdække konsekvenserne af ny lovgivning, herunder "udvidet producentansvar for emballage". Mulighed for at realisere mål oplyst i Svendborg Kommunes Klima- og affaldsplan skal afdækkes.

Masterplanen skal gennemgå eksisterende ordninger som genbrugsbil, genbrugsstationer, organisering af indsamling af dagrenovation, logistik og faciliteter, øge direkte genbrug (f.eks. byggematerialer), undersøge mulighed for socialøkonomiske aktiviteter mv.

Af rapportering til bestyrelsen forventes at ske løbende i forbindelse med de forskellige analyser og resultater.

5 Vedvarende energiaktiviteter i Svendborg VE A/S

Selskabet Svendborg VE A/S har til formål at etablere vedvarende energiaktiviteter.

Der er allerede igangsat en række aktiviteter som skal videreudvikles i den kommende periode. Målet er, at ejerskab til vedvarende energianlæg bliver i samme størrelse som på Svendborg Kommunes og VA-elforbrug (8 MWh + 8 MWh). Målet skal bl.a. opnås via ejerandel i stort solcelleprojekt sammen med SEF og Svendborg Fjernvarme. Samskabelse af mindre solcelleanlæg i lokalområder hvor ejerskabet deles med lokalområdet og Svendborg VE A/S. Eventuel facilitering af flere energifællesskaber. Samararbejde med Svendborg Fjernvarme om levering af varme fra varmepumper på spildevand. Etablering af vedvarende energianlæg på VA-lokationer, etablering af solceller på kommunale tage og arealer.

Aktiviteterne vil løbende blive udviklet.

6 Ressourcer i slam

Restproduktet slam fra renseanlæg indeholder en række næringsstoffer som i dag tilgår landbrugsjord. Der er imidlertid en række faktorer, der skal undersøges nærmere for at kunne vurdere fremtidig optimal udnyttelse af næringsstofferne i slam, uden at dette udgør en potentiel risiko for natur og grundvand. Udbringning på landbrugsjord er den danske miljøstyrelses højeste prioritet, men i Tyskland er der forbud mod slam på landbrugsjord.

De forskellige muligheder for såvel lokal som evt. fælles fynsk tilgang til alternativ behandling af slam skal undersøges. Slam fra slammineraliseringsbeddene på Strandgården Renseanlæg overholder ikke kravene til landbrugsjord pga. forhøjet indhold af PFAS. Slammet fra Egsmade Renseanlæg overholder pt. de gældende grænseværdier for udbringelse på landbrugsjord, men risiko for overskridelser af nye miljøfremmede stoffer f.eks. PFAS er stor.

Nuværende anvendelse af slam som gødning på landbrugsjord vurderes som for høj risiko pga. indhold af miljøfremmede stoffer og alternativ anvendelse bør etableres hurtigst muligt

FÆLLESSKABER OG SAMARBEJDE

De store udfordringer med oversvømmelser, rent drikkevand og ressourceknaphed kan ikke løses af VA alene men kræver at alle samarbejder og bidrager. Det er nødvendigt at kunne skabe forståelse for sammenhæng mellem adfærd, ansvar og fællesskab.

7 Vanddispositionsplan

For at blive klimarobuste i 2050, skal der ske store ændringer på kloaksystemet, der skal håndteres ekstremregn og der skal tilpasses ift. fremtidens vandmængder. Løsningerne kræver derfor en høj grad af koordinering mellem VA og Svendborg kommune samt en høj grad af inddragelse af de enkelte grundejere. Svendborg Kommunes Klimahandleplan er rammen om dette samarbejde, og arbejdet skal intensiveres for at klimahandleplanens mål om klimarobusthed i 2050 indfries.

For at sikre, at der sker helhedsplanlægning og findes helhedsløsninger for klimarobusthed med fokus på vandhåndtering og vandpotentialer i hele Svendborg Kommune, arbejdes der med en Vanddispositionsplan. Vanddispositionsplanen er en overordnet plan, som koordinerer og prioriterer

indsatserne for klimarobusthed, og kobler dermed arbejdet med håndtering af ekstremregn, adskillelse af spildevand og regnvand, vandparkering og vandløb samt robust infrastruktur.

Vanddispositionsplanen vil udmøntes i en samlet prioriteret plan for indsatserne for klimarobusthed i Svendborg Kommune i form af bl.a. et oversigtskort med nødvendige indsatser samt periode for udførelse.

VA er ansvarlig for at klimatilpasse kloaknettet og sikre overholdelse af serviceniveauet i kloakerede områder, ved at gennemføre investeringer i klimatilpasning. Antallet af overløb skal reduceres og vandet skal ledes hen hvor det gør mindst skade. Der skal derfor udarbejdes en plan for Fremtidens Kloaksystem, som en væsentlig del af vanddispositionsplanen.

Der er allerede gennemført mange klimatilpasningsprojekter, og dette arbejde fortsætter, samtidig med at Vanddispositionsplanen udarbejdes. Når en prioriteret plan for Fremtidens Kloaksystem er på plads, vil denne skulle eksekveres frem mod 2050.

SOCIALT ANSVARLIG VIRKSOMHED

Det er en naturlig forlængelse af vores samfundsbevarende rolle og som en virksomhed, der er ejet af fællesskabet, at vi har et stort socialt ansvar for at skabe bedre forudsætninger for andre.

8 Formidling ved Skovmølleværket mv.

Det er vigtigt at den enkelte forstår sammenhængen mellem hverdagens adfærd og effekten på fællesskabets ressourcer. I forbindelse med nyt Skovmøllevandværk har vi en unik mulighed for at kunne udvikle vores undervisning og formidling yderligere. Den første fondsansøgning er sendt og området vil blive udviklet løbende over tid. Det undersøges om det eksisterende vandværk kan indgå i formidlingen, når det nye skovmølleværk er i drift ultimo 2025. Samarbejde med Geopark det sydfynske øhav og Svendborg Kommune indgår i en fælles vision om et Center for natur og bæredygtighed i området og vil blive koordineret med de igangsatte aktiviteter

Koncept for formidlingscenter udvikles over tid og første fase indeholder formidlingsaktiviteter på det nye vandværk og forventes etableret i løbet af 2025/2026. I 2026 forventes at der er skabt mulighed for at realisere projekt for udeområderne.

Samtidigt med ovenstående tiltag ved Skovmølleværket vil der også blive arbejde med strategisk formidling og kommunikation om de tiltag som VA implementerer i forhold til at forbedre klima og miljøforhold.

9 Attraktiv og udviklende sund arbejdsplads

Vi vil give vores medarbejdere de bedste muligheder for kunne skabe resultater, trivsel og udvikling. Der er fokus på det bæredygtige arbejdsliv, fysisk som psykisk og på samarbejdsværdierne. Vi ønsker at understøtte initiativer som sikrer såvel den enkelte medarbejders som det selvforvaltende teams kompetenceudvikling.

En attraktiv og udviklende arbejdsplads er forudsætning for at kunne fastholde og tiltrække de bedste medarbejdere. Vi skal forblive en attraktiv arbejdsplads for at fortsat kunne rekruttere i en

begrænset marked. Fokus på bæredygtig arbejdsliv kombineret med tilknytning af lærlinge, elever, studerende og praktikanter er et blivende indsatsområde.

ØKONOMISK ANSVARLIG VIRKSOMHED

Den økonomiske ansvarlighed gennemsyrrer alle virksomhedens aktiviteter og er forudsætningen for at kunne drive en sund, robust og udviklende virksomhed.

10 Digitalisering og IT-sikkerhed

VA er en digitaliseret virksomhed, som løbende tilpasser sig nye muligheder og systemer. Som eksempel er digitale vandmålere nu på et teknologisk og økonomiske stadie hvor disse planlægges etableret. Hertil kommer løbende forhold om digitalisering til gavn for vores kunder og økonomi. I samarbejde med SamAqua vil der blive arbejdet endnu mere struktureret med digitalisering.

Nødvendigheden af fokus på IT-sikkerhed og cybertrusler er til stadighed en større del af hverdagen for at drifte samfundskritisk infrastruktur, hvorfor der også er krav om at VA lever op til NIS2 direktivet og har løbende fokusere på IT sikkerhed. Arbejdet med at være compliance med NIS2 direktiv indbefatter identifikation af sårbarheder og risikohåndtering af vores kritiske systemer.

Processen er igangværende i 2024 og 2025, hvor vi pt. er i gang med at få afdækket det nuværende sikkerhedsniveau i VA. Herefter får vi et grundlag for at vurdere, hvad der skal implementeres yderligere for at sikre efterlevelse af NIS2 kravene. Stigende antal nye tiltag til at imødegå cybertrusler må forventes.